

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE LIBERECKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V LIBERCI

Husova tř. 64, 460 31 Liberec 1, P.O.Box 141, tel. 485 253 111, sekretariat@khslibc.cz, ID nfeai4j, IČ 71009302

V Liberci 11. září 2015

VENKOVNÍ HRACÍ PLOCHY V LK

AKTUALIZACE POČTU VEŘEJNÝCH VENKOVNÍCH HRACÍCH PLOCH V LIBERECKÉM KRAJI, DODRŽOVÁNÍ HYGIENICKÝCH POŽADAVKŮ, OVĚŘENÍ KVALITY PÍSKU VE VYBRANÝCH PÍSKOVIŠTÍCH

V roce 2015 se odbor hygieny dětí a mladistvých KHS LK v rámci tzv. regionálního úkolu zabýval problematikou venkovních hracích ploch s provozovateli. Cílem tohoto úkolu bylo provést nové zmapování veřejných venkovních hracích ploch, na základě předložených údajů provést na vybraných veřejných venkovních plochách státní zdravotní dozor včetně odběrů vzorků písku z pískoviště a ověření dodržování platné legislativy ze strany provozovatelů venkovních hracích ploch.

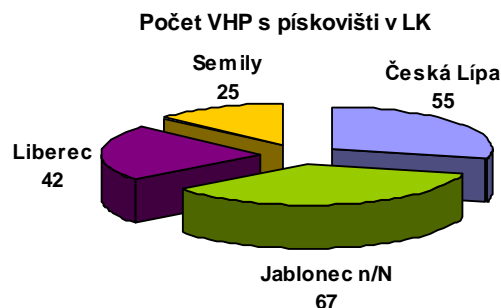
Venkovní hrací plochou (VHP) je plocha určená pro hry dětí, je k tomuto účelu zkolaudována a má svého provozovatele. Hygienické požadavky na venkovní hrací plochy jsou určeny § 13 odst.2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 40, příloha č. 14 vyhlášky 238/2011 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch. Orgán ochrany veřejného zdraví (KHS) dozoruje v souladu s výše zmíněnou legislativou pouze VHP s pískovišti.

Provozovatel VHP určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity. Podmínky provozu takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v provozním řádu. Provozní řád dětského hřiště a pískoviště by měl obsahovat údaje o provozovateli, správci, odpovědnost za úklid a údržbu, údaje o provozní době, denním úklidu, režimu údržby a výměny písku, zábraně vstupu volně pobíhajících zvířat apod. VHP s provozovateli podléhají státnímu zdravotnímu dozoru. Kontroly se zaměřují na dodržování provozního řádu, vizuální kontrolu údržby a zabezpečení pískoviště proti vnikání zvířat, popřípadě provádějí kontrolní laboratorní vyšetření písku.

Zejména neudržovaná a nezabezpečená pískoviště představují riziko ohrožení zdraví dětí, které si na nich hrají. Při nedostatečné údržbě pískovišť hrozí jejich znečištění zejména výkaly zvířat. Takové znečištění může být zdrojem mikrobiální a parazitární kontaminace. V písku se mohou nacházet mikroorganismy a parazité, kteří při vniknutí do těla přes kůži nebo při požití písku či vkládání znečištěných rukou do úst představují ohrožení zdraví dětí.

Regionální úkol probíhal od března do září 2015. Nejprve byly osloveny obce a města LK dopisem s žádostí o zaslání aktuálních údajů o veřejných VHP s provozovatelem na svém území. Celkem bylo osloveno 208 obcí a měst. Ze získaných údajů jsme zjistili, že ve 123 obcích/městech není žádná venkovní hrací plocha. VHP s pískovištěm má 51 obcí/měst a 34 obcí/měst má pouze VHP s hracími prvky.

Na náhodně vybraných VHP s pískovišti byl proveden státní zdravotní dozor zahrnující odběrů vzorků písku z pískovišť, v každém okrese na 6 VHP. Na každém pískovišti byl odebrán směsný vzorek a provedeno mikrobiální, parazitární a chemické vyšetření. Z 24 odebraných vzorků nevyhověl pouze jeden pro přítomnost vyššího počtu enterokoků.

Při provádění státního zdravotního dozoru byly zjištěny tyto nedostatky • nebyl vyvěšen provozní řád (u 6 VHP) • nebyly předloženy atesty o kvalitě písku (5 VHP) • nefunkční zakrývání pískoviště • poškozené oplocení a poškození některých hracích prvků (stříška domečku, pružinová houpačka). Veškeré nedostatky byly projednány a následně provozovatelem odstraněny. Celkově můžeme říci, že provozovatelé, jimiž jsou především obce a města, respektují požadavky platné legislativy.

Z nově získaných údajů vyplývá, že oproti posledním dostupným datům došlo k navýšení jak počtu měst/obcí s VHP tak samotných VHP – dříve 39 měst/obcí se 123 VHP v roce 2015 evidujeme 85 měst/obcí s 267 VHP.

Nejčastější původci možných onemocnění z kontaminovaného písku:

Koliformní bakterie a fekální streptokoky (enterokoky) - jsou přirozenou součástí střevní mikroflóry řady živočichů včetně člověka, proto jsou používány jako indikátory fekálního znečištění. Zároveň za určitých okolností, například při oslabení imunity, mohou být původcem široké škály infekčních onemocnění člověka, např. průjmových onemocnění zejména malých dětí nebo zánětlivých onemocnění různých orgánů.

Bakterie rodu Salmonella se do písku mohou dostat s trusem různých zvířat včetně ptáků, mohou být příčinou vzniku infekčního onemocnění, které se projevuje nejčastěji průjmem a zvracením, ale v krajním případě může vést až k dehydrataci organismu a selhání životních funkcí či k chronickému poškození různých cílových orgánů.

Škrkavky (rod Toxokara) se do půdy dostávají s výkaly infikovaných psů a koček. Děti se na pískovišti infikují vajíčky. Onemocnění je charakterizováno migrací larev v organismu. Nákaza se přenáší orální cestou – nemytými rukama. Onemocnění s názvem toxokaróza má většinou chronický průběh a může mít formu orgánovou (záněty, tvorba granulomů) nebo oční, vedoucí až k oslepnutí.

Měchovci (rod Ancylostoma) – častí parazité psů a koček. Jejich larvy dokáží proniknout přes lidskou kůži. Děti se infikují přes kůži nebo vkládáním špinavých rukou do úst. Dochází buď k zánětu kůže v místě průniku nebo se v důsledku přítomnosti parazita ve střevech (živí se krví) objevuje anémie a průjem.

Tasemnice (rod Echinococcus) – hostitelem této tasemnice jsou psovitě šelmy, člověk je mezihostitelem. V jeho těle se vyvíjejí cysty v různých orgánech, onemocnění trvá mnoho let, postihuje různé vnitřní orgány a způsobuje vážné zdravotní potíže.

Jaroslava Minaříková
odborný referent odd. hygieny dětí a mladistvých